

Regionalt Brukerutvalg Helse Nord RHF

Årsrapport 2022

Vedtatt i RBU 26. januar 2023

Innhold

1. Sammendrag	3
2. Mandat for Regionalt brukerutvalg (RBU).....	3
3. Sammensetning.....	4
3.1 Medlemmer i RBU i 2022	4
3.1.1 Medlemmer i RBU 2022-24.....	4
3.1.2 Fra administrasjonen	5
3.2 Arbeidsutvalget i RBU (AU).....	5
3.2.1 Arbeidsutvalget 2022-2024:.....	5
3.3 Representasjon i styret i Helse Nord RHF.....	5
4. Aktivitet	5
4.1 Regional brukerkonferanse 2022	6
4.2 Faste saker i RBU	6
4.3 Andre viktige saker i 2022	7
4.4 Møte med brukerutvalg og ungdomsråd i HF-ene	7
4.4.1 Ungdommene i Helse Nord.....	8
4.5 Samarbeid med RBU i andre regioner	8
4.5.1 Møte med Helse- og omsorgsdepartementet (HOD).....	9
4.6 Brukerrepresentasjon i råd, utvalg, komiteer og arbeidsgrupper:	9
5. Avsluttende kommentar ved RBUs leder.....	11
Ordliste/forklaring	13

1. Sammendrag

Dette er årsrapport for Regionalt brukerutvalg (RBU) i Helse Nord RHF for 2022. RBU 2022-2024 har 11 medlemmer og 3 varamedlemmer. RBU er ledet av Knut Georg Hartviksen fra FFO Nordland (Diabetesforbundet). Rapporten gir en oversikt over Regionalt brukerutvalgs virksomhet i 2022.

2. Mandat for Regionalt brukerutvalg (RBU)

Regionalt Brukerutvalg (RBU) ble besluttet opprettet i *styresak 22/2002 Etablering av brukerutvalg i Helse Nord RHF*. Også RBUs mandat er vedtatt av styret i Helse Nord RHF:¹

Brukerutvalget skal bidra til å oppnå:

- helsetjenester av god kvalitet uavhengig av alder, kjønn, bosted, etnisk opprinnelse, sosial status, sykdom/diagnose og funksjonsnedsettelse.
- god samhandling, og gode helhetlige pasientforløp.
- god medvirkning fra pasienter og pårørende og deres organisasjoner.
- samarbeid mellom brukerutvalg.

Brukerutvalget skal være:

- et rådgivende organ for styret og administrerende direktør, i saker av strategisk karakter som angår tilbudet til pasienter og pårørende i virksomhetsområdet.
- et forum for tilbakemelding fra pasienter og pårørende om generaliserte erfaringer innenfor helseforetakets ansvarsområde og oppgaver.
- et samarbeidsforum mellom helseforetaket og brukerorganisasjoner.

Brukerutvalgets oppgaver er å:

- følge med på helseforetakets årshjul og bidra i mål- og strategiarbeid, hoved-prosesser, forbedrings- og omstillingsprosesser og i øvrige faglige prosjekter og delta/medvirke/bidra i råd og utvalg i alle saker som angår tjenestetilbudet.
- fremme saker av betydning for brukere, pasienter og pårørende.
- lage årsrapport om egen virksomhet.
- avgi høringsuttalelser til relevante planer og utredninger.
- møte på helseforetakets styremøter.
- etter invitasjon, foreslå brukerrepresentanter fra brukerutvalg eller organisasjoner til plan og prosjektarbeid, råd og utvalg.
- etter behov og avtale, arrangere og/eller delta på relevante kurs og konferanser.
- ved behov samarbeide med andre brukerutvalg, og brukerorganisasjoner og brukerrepresentanter i kommunene.
- ha kontakt med bruker- og pasientombud i opptaksområdet, og bidra til at helseforetaket følger opp deres årsrapporter.
- evaluere egen virksomhet minst en gang i løpet av funksjonsperioden.
- sette opp årlig møteplan i samarbeid med administrasjonen i Helse Nord RHF.

¹ [Styresak 15-2017](#) Felles retningslinjer og enhetlig praksis for brukermedvirkning på systemnivå. Mandatet hentet fra *Brukermedvirkning på systemnivå i helseforetak – veiledende retningslinjer*, som ligger som vedlegg i samme sak

3. Sammensetning

RBU følger styrets valgperiode. RBU 2022-2024 ble oppnevnt av styret i Helse Nord RHF i april 2022².

3.1 Medlemmer i RBU i 2022

3.1.1 Medlemmer i RBU 2022-24

Leder:

Knut Hartviksen, Gullsfjord

FFO Nordland (Diabetesforbundet)

Nestleder:

Gunnhild Berglen, Svanvik

FFO Finnmark (Autismeforeningen)

Medlemmer:

Ole-Marius Minde Johnsen, Tomasjord

FFO Troms (Mental Helse)

Åse Senning, Sandnessjøen

FFO Nordland (Revmatikerforbundet)

Arne Vassbotn, Sortland

Pensjonistforbundet Nordland

Kitt Anne Jorid Hansen, Bodø

RIO³

Marit SørDAL, Ballangen

SAFO

Nikolai Raabye Haugen, Kvaløy

Unge funksjonshemmede

Ester Marie Fjellheim, Tromsø

Sametinget

Morten Markussen, Grovfjord

Blodkreftforeningen

Ernly Eriksen, Mo i Rana

FFO (Blindforbundet)

Varamedlemmer 2022-2024

Leif Birger Mækinen, Alta

FFO Finnmark (LHL)

Berit Bongo, Kautokeino

Pensjonistforbundet

Elen Valborg Vuolab, Karasjok

FFO Finnmark (NAAF)

² [53-2022 Oppnevning av Regionalt brukerutvalg 2022-2024](#)

³ RIO – en landsdekkende brukerorganisasjon på rusfeltet

3.1.2 Fra administrasjonen

Administrerende direktør Cecilie Daae*

Seniorrådgiver Kari Bøckmann

Spesialrådgiver Tina Eitran (koordinator)

Rådgiver Cecilie Henriksen (koordinator, fom. 8. august 2022)

I 2022 har det vært en del endringer i administrasjonen i Helse Nord RHF. Det ble ansatt en ny koordinator med oppstart i august 2022. Før den tid har oppgavene i 2022 vært fordelt på ulike personer i administrasjonen i Helse Nord RHF. Ansvaret for oppfølging av Regionalt brukerutvalg (RBU) er flyttet fra helsefagavdelingen til administrasjon- og stabsavdelingen i Helse Nord RHF. Det er imidlertid samarbeid på tvers av avdelinger for å løse aktuelle oppgaver.

*Cecilie Daae sluttet i sin stilling som administrerende direktør i oktober 2022, og det jobbes med en ansettelsesprosess for å finne ny administrerende direktør i Helse Nord RHF. I mellomtiden er Marit Lind ansatt som konstituert administrerende direktør. Eierdirektør Hilde Rolandsen har håndtert oppgaver som tilfaller administrerende direktør i påvente av at konstituert administrerende direktør kom på plass i stillingen.

3.2 Arbeidsutvalget i RBU (AU) 2022-2024

3.2.1 Arbeidsutvalget 2022-2024:

Leder Knut Hartviksen, nestleder Gunnhild Berglen, medlem Nikolai Raabye Haugen og medlem Marit Sørdal.

3.3 Representasjon i styret i Helse Nord RHF

Leder av RBU er observatør med tale- og forslagsrett i Helse Nord RHF sitt styre. Leder og nestleder i RBU og ledere i helseforetakenes brukerutvalg er invitert til å delta på de regionale styreseminarene i Helse Nord RHF.

4. Aktivitet

RBU avholdt 8 ordinære og 3 ekstraordinære møter i 2022. I alt 104 saker ble behandlet. Fire av møtene har vært avholdt som fysiske møter. Resterende møter har foregått på Teams. Som følge av en utfordrende økonomisk situasjon i Helse Nord RHF ble flere møter enn planlagt avholdt digitalt. Det er et ønske fra det regionale brukerutvalget at flere møter gjennomføres fysisk der det er mulig.

Det er levert saker til RBU fra de fleste avdelingene i Helse Nord RHF. Saksbehandlerne stiller som innledere og deltar på drøftinger. Tidligere administrerende direktør Cecilie Daae deltok på de fleste møtene i RBU i 2022.

Det er avholdt 9 formelle møter i arbeidsutvalget i 2022. I tillegg ble det avholdt 2 møter i AU i forbindelse med brukerprisen 2022.

4.1 Regional brukerkonferanse 2022

Deltakere i RBU har hatt en sentral rolle i planlegging og gjennomføring av Regional brukerkonferanse 2022. Under konferansen ble det satt av god tid til kafédialoger, hvor deltakerne på konferansen skulle diskutere og komme med innspill til følgende problemstillinger;

- *Hvordan få til et best mulig samarbeid mellom pasient- og brukerorganisasjonene og brukerutvalgene/ungdomsrådene/RBU?*
- *Rekruttering til arbeid i pasient- og brukerorganisasjoner: Hva kan være virksomme tiltak?*
- *Økt helsekompetanse i befolkningen: Hvordan kan tjenestene og organisasjonene bidra?*
- *Erfaringskonsulenter i helseforetakene: Brukernes ønsker for fremtiden.*
- *Hvordan kan organisasjoner og brukerrepresentanter bidra til å sikre at nødvendig kunnskap når fram til medlemmene i sine organisasjoner?*
- *Digitale tjenester: Hva skal til for at dette skal oppleves bra for brukerne?*
- *Ordninger som skal sikre helhetlige og sammenhengende tjenester: Brukerkonferansens ønsker til helseforetakene.*
- *Ved eventuell ny nedstengning: Hva er det viktig for pasienter og pårørende at tjenestene er særlig oppmerksomme på?*

I etterkant av Regional brukerkonferanse 2022 har RBU behandlet innspill fra brukerorganisasjonene og videreformidlet disse til Helse Nord RHF, samt tatt stilling til tiltak som RBU kan iverksette for å følge opp innspill fra konferansen.

Helse Nord RHF tildeler brukerprisen hvert andre år. Prisen går til en person eller brukerorganisasjon som har gjort en innsats for å fremme brukernes interesser i helsevesenet. Kandidaten må ha sitt virke eller være bosatt i Nord-Norge, og må gjennom sin brukerorganisasjon ha gjort en ekstraordinær eller banebrytende innsats for pasienter/pårørende i Nord-Norge. Arbeidsutvalget i RBU har hatt en viktig rolle i arbeidet med å vurdere aktuelle kandidater i forbindelse med brukerprisen 2022.

Brukerprisen 2022 ble delt ut til Marie Dahlskjær under Regional brukerkonferanse 2022. Marie Dahlskjær fikk prisen for sitt engasjement for revmatikersaken. Hun har et omfattende engasjement, både som ung likeperson som veileder av andre unge med revmatiske plager, som brukerrepresentant i forskning på revmatisme, og som nestleder og leder i Norsk revmatikerforbund sin barne- og ungdomsorganisasjon, BURG, Nordland.

4.2 Faste saker i RBU

- Årlig melding
- Oppdragsdokument til helseforetakene
- Orientering fra RHF-ledelsen
- Orientering fra RBU-leder og medlemmer
- Møteplan Regionalt brukerutvalg for det kommende året
- Budsjett og økonomisk langtidsplan (ØLP)
- Oppdragsdokumentet for påfølgende år
- Tilskudd til pasient- og brukerorganisasjoner
- Tertialrapporter
- Oppnevninger av brukerrepresentanter til prosjekter, råd og utvalg

- Årsrapport RBU
- Innspill til revisjonsplan
- Årsmelding 2021 Pasient- og brukerombudene i Nord-Norge
- ForBedring 2022 Helse Nord - informasjon om resultater og oppfølging
- Spesialisthelsetjenestens rapport for samfunnsansvar 2021
- Innsiktsteamets arbeid – orientering fom. oktober 2022

4.3 Andre viktige saker i 2022

- Regional brukerkonferanse 2022 – oppfølging av innspill
- Brukerprisen 2022
- Retningslinje for honorering av brukerrepresentasjon i Helse Nord – revisjon
- Økonomisk situasjon i Helse Nord
- Helseforetakenes omstillingsplaner
- Nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten – endringer i styring og oppfølging
- Felleseide helseforetak – brukermedvirkning
- Nasjonal helse- og samhandlingsplan
- Regional utviklingsplan 2023-2038
- Digital strategi for Helse Nord 2023-2038
- Delstrategi for psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling 2023-2030
- Strategi for intensivmedisin i Helse Nord RHF 2022-2026
- Smittevernstrategien i Helse Nord - innspill til mandat
- Legemiddelstrategi for Helse Nord RHF – status
- Forskningsaktivitet i foretaksgruppen i 2021
- Behandlingshjelpemidler – mandat konseptutredning
- Helseatlas for kroniske sykdommer
- Pasientreiser med rekvisisjon
- Oppfølging av pasientbetalinger
- ParkinsonNet i Helse Nord
- Universitetssykehuset Nord-Norge HF, Tromsø – arealer til psykisk helse og rusbehandling, konseptfase del 1 – valg av tomt (*mrk.: arbeid med bygging utsatt*)
- Spesialisthelsetjenester til den samiske befolkningen – rapport med tiltaksplaner
- Dokumentdeling i kjernejournal
- Riksrevisjonens undersøkelse av helseforetakenes investeringer i bygg og medisinsk-teknisk utstyr
- Riksrevisjonens undersøkelse av psykiske helsetjenester
- Evaluering av ekspertpanelet for spesialisthelsetjenesten – hørings svar fra RBU til rapport fra PwC
- Referatsaker fra møter i ungdomsråd og brukerutvalg i helseforetakene

4.4 Møte med brukerutvalg og ungdomsråd i HF-ene

Regionalt brukerutvalg (RBU) har normalt gjennomført et møte med ledere og nestledere i helseforetakenes Brukerutvalg og Ungdomsråd i november hvert år. 2022 har vært et økonomisk utfordrende år for Helse Nord, og det jobbes med omstillingsprosesser i foretaksgruppen. Som følge av den økonomiske situasjon i Helse Nord og reisestopp i helseforetakene, ble ikke samlingen gjennomført i 2022.

Det er ønskelig at helseforetakene i regionen sender referater fra møter i sine brukerutvalg og ungdomsråd til RBU. Dersom det sendes inn referater, behandles disse som referatsaker i påfølgende, ordinære møter i RBU. I november 2022 ba RBU om at det ble sendt en forespørsel om oversendelse av referater også fra Pasientreiser HF og Sykehusapotek Nord HF.

Brukerutvalg og ungdomsråd i helseforetakene i regionen kan også melde inn saker til RBU, dersom saken bør behandles på regionalt nivå og ikke håndteres/faller inn under ansvarsområdet til de enkelte helseforetakene.

4.4.1 Ungdommene i Helse Nord

Ungdommene i Helse Nord er svært engasjerte. Det kunne man se eksempler av da medlemmer av ungdomsråd deltok og holdt innlegg under Regional brukerkonferanse 2022, og deltok på nasjonal samling for ungdomsråd i Tromsø 22.-23. september 2022. Ungdomskontakten i Regionalt brukerutvalg deltok også på begge disse samlingene, og bidro som konferansier og til tilrettelegging for ungdomsrådsrepresentantene som skulle holde innlegg på brukerkonferansen. Ungdomskontakten i Regionalt brukerutvalg deltok også- og holdt innlegg på Pasientsikkerhetskonferansen i 2022.

Ungdomskontakten er et fast medlem av Regionalt brukerutvalg, og deltar på møtene i utvalget og i arbeidsutvalget for brukerutvalget. Ungdomsrepresentantens hovedoppgave er å sette lys på og løfte frem sakene som ungdomsrådene jobber med i Helse Nord. Ungdomsrepresentanten har god kontakt og kommunikasjon med samtlige ungdomsråd i Helse Nord, og deltok på Nasjonal samling for ungdomsråd på sykehus i 2022, hvor man så at det er store variasjoner over hvordan ungdomsrådene jobber i Norge og hvordan stillinger koordinatorene i de forskjellige ungdomsrådene hadde. Dette var avgjørende for i hvilken grad de jobbet opp mot styrene i hvert enkelt helseforetak. Disse erfaringene er noe som kan være en ide for videre arbeid nasjonalt og mulig regionalt. En ungdomskontakt i RBU er et spesielt verv som det eneste i landet som skal ene og alene prøve å løfte sakene til ungdommene i regionen.

4.5 Samarbeid med RBU i andre regioner

Ledere, nestledere og sekretærer i de regionale brukerutvalgene møtes noen ganger i året for å diskutere saker som er felles for alle regionene. I 2022 ble det gjennomført to interregionale møter; 23. mars 2022 på Gardermoen i regi av RBU Helse Sør-Øst RHF, og 13.-14. oktober 2022 i Bodø i regi av RBU Helse Nord RHF.

Av sakene som har vært behandlet nevnes:

- Oppdragsdokumentet 2022
- Brukermedvirkning i felleseide foretak
- Representasjon/brukermedvirkning i tildelingsprosesser for forskningsmidler på RHF-nivå, og i de ulike Universitetssamarbeidsutvalgene (USAM)
- Involvering Regional utviklingsplan
- Interregionale oppnevninger

I tillegg har sekretærer/koordinatorer for RBU i de ulike regionene møter cirka én gang per måned, for erfaringsutveksling og diskusjon.

4.5.1 Møte med Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)

Helse og -omsorgsdepartementet (HOD) inviterer hvert år alle regionale brukerutvalg til å komme med innspill til neste års oppdragsdokument (OD) til de regionale helseforetakene. Dette møtet ble avholdt 22. november 2022. I forkant hadde RBU-ledere og nestledere i de ulike regionene sammen diskutert mulige innspill, og blitt enige om prioriterte saker som regionene skulle ta opp i møtet. I tillegg hadde leder og nestleder i RBU et møte med fungerende administrerende direktør i sin region i forkant av møtet med HOD for å informere om innspillene som ville bli tatt med til HOD. Håndtering av brukermedvirkning i de felleseide helseforetakene, hvor HOD kan bidra til føringer opp mot de regionale helseforetakene som utformer oppdragsdokumentene var også inkludert som et tema for diskusjonen med HOD.

4.6 Brukerrepresentasjon i råd, utvalg, komiteer og arbeidsgrupper:

Oppnevninger i 2022:

Utvalg/råd/referansegruppe	Medlem	Evt. vara	Interregional oppnevning
Fagråd diabetes	Nina Skille		
Prosjektgruppe felles henvisningsmottak innen psykisk helsevern for voksne	Kitt-Anne Jorid Hansen	Ole-Marius Minde Johnsen	
Personlig vara i Brukerutvalget i Pasientreiser HF	Gunnhild Berglen	Leif Birger Mækinen	
Observatør i styret Pasientreiser HF	Gunnhild Berglen (Helse Nord RHF) Karl Olaf Sundfør (Helse Vest RHF)	Representant fra Helse Sør-Øst RHF og Helse Midt-Norge RHF	
Regionalt tilbud om intensiv habilitering	Marit Sørdal og Gunn Strand Hutchinson		
Regionalt kompetansenettverk for samiske spesialisthelsetjenester	Ester Marie Fjellheim. I tillegg er det i samråd med regionene oppnevnt en ungdomsrepresentant; Susanne Regine Inga		
Pasientsikkerhetskonferanse programkomité	Gunnhild Berglen. Andre representanter trekkes inn ved behov til brukerpanel		
Pasientsikkerhetskonferanse referansegruppe	Ernly Eriksen		

Intensiv habilitering i Helse Nord – styringsgruppe	Gunnhild Berglen		
Arbeidsutvalg for Regionalt brukerutvalg 2022-2024	Knut Hartviksen, Gunnhild Berglen, Nikolai Raabye Haugen og Marit Sørdal		
Visjonsbilde for et digitalt 2035/38 - innspillsgruppe	Gunnhild Berglen, Arne Vassbotn og Marit Sørdal		
NorTrials – rådgivende gruppe	Ole Marius Minde Johnsen		
Prosjekt ivaretagelse etter uønskede hendelser – referansegruppe	Knut Hartviksen		
Sykehusapotek Nord HF – brukerutvalg perioden 2022-2024	Kitt-Anne Jorid Hansen	Morten Markussen	
Overordnet plan for sikkerhetspsykiatrien og øvrige tiltak for dømte til tvunget psykisk helsevern – referansegruppe og innspillsmøter	Gunnhild Berglen (Helse Nord RHF), Aina Nybakke (Helse Sør-Øst RHF), Svein-Rune Johannessen (Helse Midt-Norge RHF) og Astrid Gytri (Helse Vest RHF)	Ole-Marius Minde Johnsen (Helse Nord RHF)	x
Sykehusbygg HF - kunnskapsgrunnlag innenfor funksjonsområdene; - Poliklinikk og dagområde - Operasjon - Intensiv og intermediaær - Stråleterapi	Jens Solem (Helse Midt-Norge RHF) Sigrun Marit Hansen (Helse Vest RHF) Gunnhild Berglen (Helse Nord RHF) Heidi S. Brorson (Helse Sør-Øst RHF)		x
Delstrategi for psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling 2023-2030	Kitt-Anne Jorid Hansen	Arne Vassbotn	
Samordning av revidert framskrivingsmodell for somatikk – referansegruppe	Ernly Eriksen (Helse Nord RHF) og Heidi Brorson (Helse Sør-Øst RHF)		x
Konseptutredning behandlingshjelpemidler – brukerrepresentant	Marit Sørdal	Gunnhild Berglen	

Behandling av mandat for felles interregionalt arbeid om unntaksordningen innenfor nye metoder. Interregionalt fagdirektørmøte	Knut Hartviksen (RBU Helse Nord RHF og Øystein Kydland (Helse Sør-Øst RHF))		x
Programkomité Regional brukerkonferanse 2022	Nikolai Raabye Haugen, Leif Birger Mækinen og Ole-Marius Minde Johnsen		
Arbeidsgruppe alderspsykiatri	Arne Vassbotn		

5. Avsluttende kommentar ved RBUs leder

Regionalt brukerutvalg (RBU) har i 2022 arbeidet mer planmessig med å skrive høringsuttalelser som for eksempel om Ekspertpanelet der vi også ble sitert og intervjuet i Dagens medisin⁴. Vi har også laget lengre skriftlige innspill til Helse Nord i forbindelse med blant annet Nasjonal helse- og samhandlingsplan⁵, Digital transformasjon⁶ og Regional utviklingsplan⁷. Vi opplever at det å bruke ressurser på å skrive med våre egne ord og uttalelser på en breiere måte reflekterer RBU's syn. Vi ønsker å komme tidlig inn i regionale prosesser for å kunne bidra med vår brukerkunnskap og sikre reell brukermedvirkning. Noen ganger er også brukerkunnskap fra Nord-Norge viktig i nasjonale prosesser, et eksempel er uttalelse fra RBU gitt om Medisinsk koordinering av ambulansedyt, fordi pasientgruppene som transporteres i nord er annerledes enn i sør. Vi har underveis i året hatt et fokus på at vi ønsker lik praktisering av strukturell brukermedvirkning i de felleseide helseforetakene. Dette er et arbeid vi kommer til å fortsette med videre.

I løpet av det siste året har de store økonomiske utfordringene blitt tydeligere for hele spesialisthelsetjenesten i nord. RBU er tydelig på at en vanskelig økonomisk utvikling ikke må gå ut over pasientene. Det kan bety annerledes organisering, men også nordnorske pasienter har rett på likeverdige helsetjenester. I denne krevende situasjonen, er det viktig å se på hvordan endringer påvirker pasienter helhetlig fordi alle pasienter trenger et sammenhengende pasientforløp. Alle endringer kan oppleves som unødvendige om man ikke forstår hvorfor de gjøres, derfor er det ekstra viktig at spesialisthelsetjenesten kommuniserer enkelt og forståelig for alle.

Deltakerne på den regionale brukerkonferansen hadde mange og viktige innspill som er sendt til Helse Nord RHF. Vi vil løfte fram det som kom fram om hva vi lærte under covid og ulike varianter av nedstenging og beredskapsnivåer. Det er tre hovedområder som vi understreker at Helse Nord RHF må prioritere ved eventuelle nye pandemier eller krisesituasjoner:

- Pasienter innen psykiatri og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) må i så stor grad som overhodet mulig skjermes for inngripende og behandlingsbegrensende tiltak.
- Pårørende er en viktig ressurs, for både pasienten og for helsevesenet. Pårørende til pasienter som skal begynne og nærmer seg avslutningen av livet må prioriteres og sikres deltakelse i pasientens liv.
- Informasjon må gjøres lett tilgjengelig og på et språk som er lett å forstå.

⁴ <https://www.dagensmedisin.no/artikler/2022/02/10/mener-sykehus-bor-avkreves-svar-nar-de-trosser-rad/>.

⁵ <https://www.regjeringen.no/no/tema/helse-og-omsorg/innsikt/nasjonal-helse-og-samhandlingsplan/id2913278/>

⁶ <https://helse-nord.no/strategi-for-helse-nord-rhf-2021-2024>

⁷ <https://helse-nord.no/helsefaglig/fagplaner-rapporter-og-utredninger/regional-utviklingsplan-2035>

RBU opplever at samarbeidet med Helse Nord RHF har blitt tettere i året som har gått, og vi vil særskilt takke for et godt samarbeid med administrerende direktør Cecilie Daae. Hun har vist i praksis at brukermedvirkning er viktig for Helse Nord. Ved å planmessig invitere til kontaktmøter med organisasjonene under pandemien bygget hun et samarbeid med pasient- og brukerorganisasjonene som har blitt en verdi for både Helse Nord og organisasjonene. I nesten hvert eneste RBU-møte var hun tilstede og orienterte om styresakene, og drøftet problemstillinger som RBU-medlemmene løftet fram. Dette bidrar til at det har utviklet seg en oppfatning av at vi arbeider sammen om å bidra til gode helsetjenester i nord. RBU har blitt tidligere involvert i prosesser, gjerne på ulike måter, som med digital strategi, der saken først var i arbeidsutvalget i RBU (AU). Så skrev AU et kort utkast til punkter som RBU senere drøftet og som ble til en tydelig uttalelse. Det er ofte store mengder sakspapirer å lese for medlemmene i RBU. Vi lager leseveiledninger, og vi tilrettelegger med digitale verktøy som kan lese opp tekst. Vi har nå også alltid AU-møter før alle RBU-møter, og tar oss tid til å planlegge og forberede best mulig fra brukersiden, slik at RBU-møtene blir best mulig og at den tydelige brukerstemmen skal få rom til å lyde klart.

Avslutningsvis ønsker vi å løfte fram at Ytringsfrihetskommisjonen i en utredning⁸ har fremhevet at mennesker med funksjonsnedsettelse er vår største minoritet. [Les gjerne kapittel 6 i denne utredningen som handler om dette, eller det fine sammendraget som er skrevet for ungdom \(side 323 i utredningen\)](#), men som presenterer denne store rapporten på en god og lett forståelig måte. Genuin brukermedvirkning må være forankret i arenaer som er brukerstyrte. Vi som er brukermedvirkere må eie vår medvirkning, slik at vår kunnskap kan bli en ressurs som bidrar til nye og bedre tjenester.

Brukermedvirkning er demokrati i praksis.

Det er en ropert for de som hvisker i skam, en talestol for de utsatte og et rom der det stemmeløse kan bli hørt.

⁸<https://www.regjeringen.no/contentassets/753af2a75c21435795cd21bc86faeb2d/no/pdfs/nou202220220009000dddpdfs.pdf>

Ordliste/forklaring

Helseforetak

Helseforetak er en samlebetegnelse på regionale helseforetak (RHF) og helseforetak (HF) som ble opprettet etter at staten overtok ansvaret for spesialisthelsetjenesten fra fylkeskommunene 1. januar 2002.

I Norge er det helseforetak som driver sykehustjenester, og i tillegg er det foretak som yter støttetjenester i de ulike regionale helseforetakene, og som yter fellestjenester på nasjonal basis⁹.

Helse Nord består av seks helseforetak. Fire av dem er sykehusforetak, som gir pasientbehandling (Universitetssykehuset i Nord-Norge, Nordlandssykehuset, Helgelandssykehuset og Finnmarkssykehuset). I tillegg har vi Sykehusapotek Nord som leverer medisiner til helseforetakene og er åpent for publikum, og Helse Nord IKT som drifter og forvalter våre felles IKT-systemer. Alle helseforetakene, med unntak av Helse Nord IKT, har egne brukerutvalg.

Helse Nord vs. Helse Nord RHF

I begrepet «Helse Nord» omfattes alle helseforetak i Nordland og Troms og Finnmark. «Helse Nord RHF» omfatter det regionale helseforetaket særskilt.

Oppdragsdokument (OD)

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) styrer spesialisthelsetjenesten blant annet gjennom oppdragsdokumenter. Oppdragsdokumenter til de regionale helseforetakene gis normalt ut en gang per år, like etter at beslutningen om årets statsbudsjett foreligger i Stortinget. Oppdragsdokumentene inneholder krav fra Helse- og omsorgsdepartementet om hvilke oppgaver som skal utføres i det påfølgende år, og hvilke krav som settes til de regionale helseforetakene.

Helse- og omsorgsdepartementets oppdragsdokumenter til de regionale helseforetakene har to formål:

- HOD stiller styringskrav til de regionale helseforetakene.
- Midlene i Stortingets budsjettvedtak blir formelt stilt til RHF'-enes disposisjon.

Oppdragsdokumentene sendes normalt ut en gang i året.

⁹ Ref. Store norske medisinske leksikon